

გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე,
ია მეზონია, ლამარა ქურჩიშვილი

მათემატიკა

I კლასი

მოსწავლის წიგნი

III ნაწილი

გრიფინიჭებულია საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების
სამინისტროს მიერ 2023 წელს

გამომცემლობა **ინტელექტი**
თბილისი 2023

გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე,
ია მეზონია, ლამარა ქურჩიშვილი

მათემატიკა

I კლასი

III ნაწილი

მოსწავლის წიგნი

გამომცემლობა **ინტელექტი**

თბილისი 2023

I გამოცემა

რედაქტორი

დამკაბადონებელი

გარეკანის დიზაინერები

მხატვარი

თეიმურაზ ვეფხვაძე

ვიოლა ტულუში

გურამ გოგიშვილი

ილია ხელაია

ნანა მიქაბერიძე

ISBN 978-9941-31-647-0 (III ნაწილი)

© გურამ გოგიშვილი, თეიმურაზ ვეფხვაძე, ია მეზონია, ლამარა ქურჩიშვილი, 2023.

© გამომცემლობა „ინტელექტი“, 2023.

გამომცემლობა **ინტელექტი**

თბილისი, ილია ჭავჭავაძის გამზ. 5. ტელ.: 2 25 05 22

www.intelekti.ge intelekti@caucasus.net

INTELEKTI PUBLISHERS

5 Ilia Chavchavadze Ave., Tbilisi, Georgia. Tel.: (995 32) 2 25 05 22

რიცხვები 11-დან 20-ის ჩათვლით

12	შემაჯამებელი ამოცანები.....	5
13	გამოვაკლოთ 11-ს, გამოვაკლოთ 12-ს, დავუკავშიროთ უკან თვლას.....	8
14	ვიპოვოთ უცნობი შესაკრები.....	12
15	გამოვაკლოთ 13-ს, გამოვაკლოთ 14-ს.....	17
16	გამოვაკლოთ 15-ს, გამოვაკლოთ 16-ს.....	20
17	გამოვაკლოთ 17-ს, გამოვაკლოთ 18-ს.....	25

გეომეტრიული ფიგურები. სიდიდეები.

მონაცემთა ანალიზი

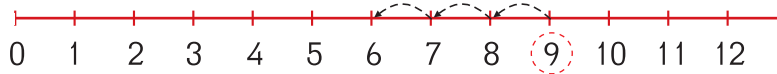
1	სამკუთხედი	31
2	ოთხკუთხედი	33
3	ხუთკუთხედი	35
4	მრავალკუთხედედი	37
5	ვასახელებთ და გამოვსახავთ ფიგურებს.....	39
6	ბრტყელი და სივრცული ფიგურები.....	44
7	მიმდევრობები	48
8	ვისწავლოთ ქართული ფულის გამოყენება	52
9	სიგრძის ერთეულები.....	57

10	დრო. რა დროა?	61
11	რომელია განსხვავებული? რით განსხვავდება?.....	65
12	რა საერთო აქვს ამ საგნებს?	67
13	მონაცემების შეგროვება, დაჯგუფება და თვალსაჩინოდ წარმოდგენა.....	70
	შემაჯამებელი ამოცანები.....	77
მათემატიკური ნიშნები და მათი გამოყენების		
	მაგალითები	86
	ფიგურები.....	86
	მათემატიკური ტერმინები.....	87

შემაჯამებელი ამოცანები

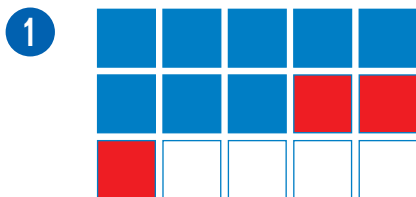
1 ნინიკომ 9-ისა და 3-ის ჯამი ასე დათვალა:

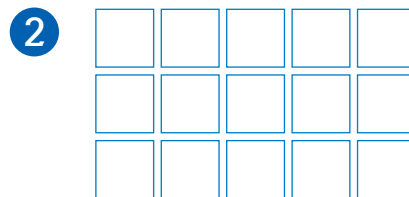
$$9 + 3 = 6$$

- რა შეცდომა დაუშვა ნინიკომ?
- შეკრიბეთ სწორად.

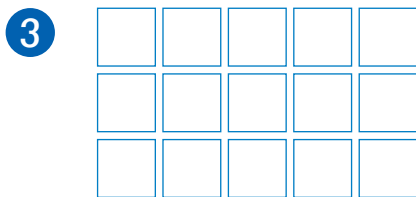
2 გამოიყენეთ ლურჯი და წითელი ფერები და გვიჩვენეთ (რვეულში) 11-ის მიღების სხვადასხვა შესაძლებლობა ნიმუშის მიხედვით — ორი ხუთეულის (10-ის) გავლით“.

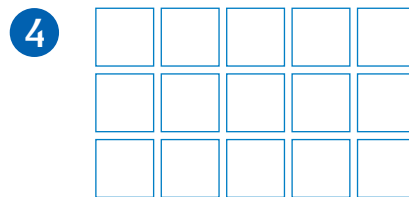
$$8 + 3 = 11$$

$$? + ? = ?$$

$$? + ? = ?$$

$$? + ? = ?$$

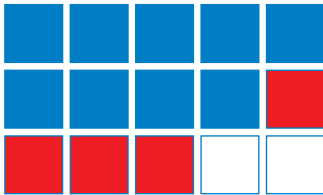

3 ერთ ყუთში 6 წიგნი იყო. ნიკამ კიდევ 2 წიგნი დაამატა. რამდენი წიგნია ახლა ყუთში?

იყო	-	6
დაამატა	-	2
<hr/>		
ახლა რამდენია?		

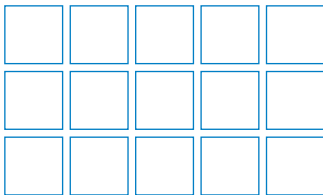
4

ნიმუშის მიხედვით აჩვენე (რვეულში) 13-ის მიღების კიდევ 2 შესაძლებლობა („10-მდე შევსებით“).

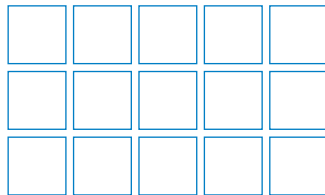
$$9 + 4 = 13$$

1

$$8 + \boxed{?} = \boxed{?}$$

2

$$7 + \boxed{?} = \boxed{?}$$

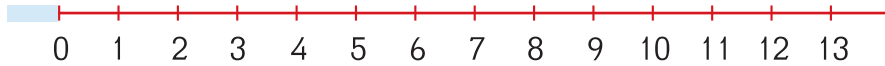
5

შეადგინეთ სურათის მიხედვით ორი ამოცანა ისე, რომ ერთი იხსნებოდეს შეკრებით, მეორე — გამოკლებით.

6

გამოიყენეთ თვლა და შეკრიბეთ:

1

$$7 + 3 = \boxed{?}$$

2

$$7 + 2 = \boxed{?}$$

3

$$3 + 9 = \boxed{?}$$

4

$$6 + 3 = \boxed{?}$$

5

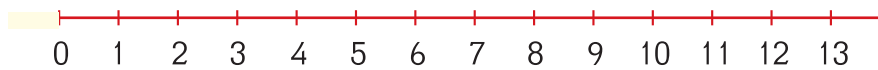
$$6 + 2 = \boxed{?}$$

6

$$5 + 4 = \boxed{?}$$

7 ვანიკოს 8 ბურთი ჰქონდა. მას კიდევ 3 ბურთი აჩუქეს. რამდენი ბურთი აქვს ახლა ვანიკოს?
ამოცანის ამოსახსნელად შეასრულეთ ნახაზი და გამოიყენეთ თვლა.

შეარჩიეთ სწორი პასუხი:

1 $3+9=$

6

11

12

2 შეცვალეთ 8 ორი ერთნაირი რიცხვის ჯამით.

$3+3$

$4+4$

$5+5$

3 $9+2=$

მეტია 9-ზე

ნაკლებია 9-ზე

ტოლია 9-ის

4 17-ის წინა და მომდევნო რიცხვებია

14, 15

16, 18

15, 16

5 თუ 9-ს გავადიდებთ 5-ით, მივიღებთ

15-ს

14-ს

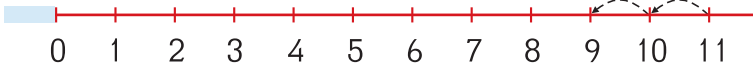
13-ს

გამოვაკლოთ 11-ს, გამოვაკლოთ 12-ს, დავუკავშიროთ უკან თვლას

1

ვიპოვოთ სხვაობა:
დავთვალოთ უკან

$$11 - 2$$

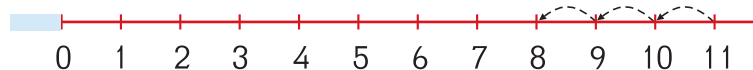

11	-	2	=	9
11	-	9	=	?

2

ვიპოვოთ სხვაობა:

$$11 - 3$$

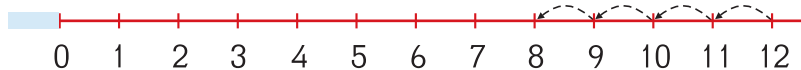

11	-	3	=	?
11	-	8	=	?

3

ვიპოვოთ სხვაობა:

$$12 - 4$$

12	-	4	=	?
12	-	8	=	?

4

შეასრულეთ მოქმედება (გამოიყენეთ სურათი):

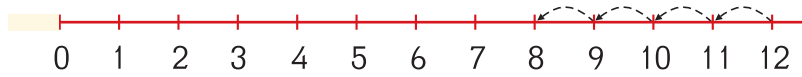

11	-	5	=	?
11	-	6	=	?

12	-	3	=	?
12	-	9	=	?

11	-	4	=	?
11	-	7	=	?

12-4 მეტია თუ ნაკლებია 12-ზე?

უკან თვლისას რიცხვები მცირდება. ამიტომ

$$12 - 4 < 12$$

შევამოწმოთ:

$$12 - 4 = 8$$

$$8 < 12$$

5

1 11-3 მეტია თუ ნაკლებია 11-ზე?

2 12-5 მეტია თუ ნაკლებია 12-ზე?

6

დაუკვირდით ნიმუშს და დაასახელეთ შესაფერისი რიცხვი:

$$7 + 4 = 11$$

$$11 - 4 = 7$$

$$11 - 7 = 4$$

$$8 + 4 = 12$$

$$12 - 4 = ?$$

$$12 - 8 = ?$$

7

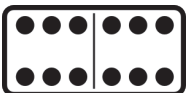
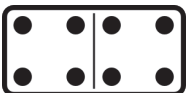
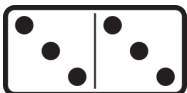
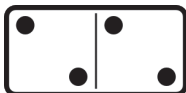
გადაიტანეთ რვეულში, შეკრიბეთ, შემდეგ შეასრულეთ გამოკლება:

შეკრიბეთ	იპოვეთ ჯამისა და შესაკრების სხვაობა
$6 + 5 = ?$	$? - 6 = ?$
	$? - 5 = ?$
$3 + 9 = ?$	$? - 3 = ?$
	$? - 9 = ?$

8 შეასრულეთ მოქმედებები ნიმუშის მიხედვით:

$7 + 5 = 12$	$8 + 3 = ?$	$8 + 4 = ?$	$7 + 4 = ?$
$12 - 5 = ?$	$? - ? = 3$	$? - ? = 8$	$? - 4 = ?$
$12 - ? = 5$	$? - 3 = ?$	$? - 8 = ?$	$? - ? = 4$

9 შეასრულეთ მოქმედებები:

			
$6 + 6 = ?$	$4 + 4 = ?$	$3 + 3 = ?$	$2 + 2 = ?$
$12 - 6 = ?$	$8 - 4 = ?$	$6 - 3 = ?$	$4 - 2 = ?$

10 ვატოს 6 სათამაშო მანქანა აქვს, გიორგისაც — ამდენივე. რამდენი სათამაშო მანქანა აქვს ორივეს ერთად?

11 ზაზამ 13 ლექსი იცის, მან 4 ლექსით მეტი იცის გვანცაზე. რამდენი ლექსი იცის გვანცამ?

12 შეავსეთ:

$12 + 3 = 15$		$11 + 6 = 17$	
$15 - ? = 12$	$15 - ? = 3$	$17 - ? = 6$	$17 - ? = 11$

შეარჩიეთ სწორი პასუხი:

1 $12 - 3$

მეტია 12-ზე

ნაკლებია 12-ზე

ტოლია 12-ის

2 $11 - 2$

მეტია 6-ზე

ნაკლებია 6-ზე

ტოლია 6-ის

3 $12 - 3$

მეტია 8-ზე

ნაკლებია 8-ზე

ტოლია 8-ის

4 რომელი მოქმედების შესრულებით არ მიიღება 11?

$6 + 5$

$8 + 3$

$9 + 2$

$5 + 5$

5 რომელი მოქმედების შესრულებით არ მიიღება 10?

$6 + 4$

$3 + 9$

$5 + 5$

$8 + 2$

6 რომელი მოქმედების შესრულებით მიიღება 12?

$7 + 4$

$9 + 4$

$8 + 4$

$10 + 4$

7 რომელი მოქმედების შესრულებით არ მიიღება 12?

$11 + 1$

$10 + 2$

$9 + 3$

$8 + 3$

1 გადაინერეთ რვეულში და ნიმუშის მსგავსად შემოხაზეთ ყველა ის ჯამი და სხვაობა, რომელიც 10-ის ტოლია.

$7+3$	$8+3$	$5+5$	$10-0$
$9+1$	$9+2$	$8+2$	$12-3$

2 გადაინერეთ რვეულში და შემოხაზეთ ყველა ის ჯამი და სხვაობა, რომელიც 12-ის ტოლია.

$12-5$	$6+6$	$5+8$
$8+4$	$9+3$	$10+3$

3 შეასრულეთ მოქმედებები:

1

	$5+7 = \boxed{?}$ $7+5 = \boxed{?}$	$12-7 = \boxed{?}$ $12-5 = \boxed{?}$
--	--	--

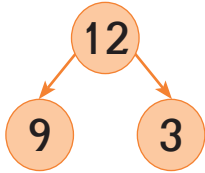
2

	$6+4 = \boxed{?}$ $4+6 = \boxed{?}$	$10-4 = \boxed{?}$ $10-6 = \boxed{?}$
--	--	--

3

	$8+4 = \boxed{?}$ $4+8 = \boxed{?}$	$12-4 = \boxed{?}$ $12-8 = \boxed{?}$
--	--	--

4

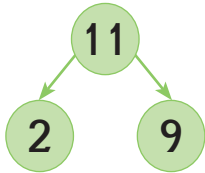
$$9 + ? = 12$$

$$? + 3 = 12$$

$$12 - 9 = 3$$

$$12 - 3 = 9$$

5

$$2 + ? = 11$$

$$? + 9 = 11$$

$$11 - 2 = 9$$

$$11 - 9 = 2$$

4 იპოვეთ უცნობი შესაკრები ნიმუშის მიხედვით:

ნიმუში

ვიპოვოთ უცნობი შესაკრები:

$$? + 8 = 11$$

ვიწყებთ გადათვლას 8-დან:

გადათვლისას ვიყენებთ ● ფიგურას.

$$3 + 8 = 11$$

$$8 + ? = 10$$

$$7 + ? = 12$$

$$? + 4 = 12$$

$$? + 9 = 11$$

$$3 + ? = 12$$

$$? + 4 = 11$$

5 • ახსენით, რა ხერხებს იცნობთ ამ უცნობი შესაკრების საპოვნელად:

$$7 + ? = 11$$

• რისი ტოლია ეს უცნობი შესაკრები?

6

იპოვეთ უცნობი შესაკრები:

$4 + ? = 7$

$? + 6 = 11$

$10 + ? = 12$

$? + 6 = 10$

$? + 3 = 11$

$8 + ? = 12$

ამოცანები გამეორებისთვის**1**

იპოვეთ უცნობი შესაკრები:

$9 + ? = 11$

$5 + ? = 12$

$? + 8 = 10$

2

შეკრიბეთ და ამ რიცხვების გამოყენებით დაწერეთ გამოკლების მაგალითები.

$7 + 4 = ?$

$? - ? = ?$

$? - ? = ?$

3

შეკრიბეთ და გამოაკელით (შეასრულეთ მოქმედებები):

$9 + 3 = ?$

$12 - 3 = ?$

$3 + 9 = ?$

$12 - 9 = ?$

4

შეასრულეთ მოქმედებები:

$5 + 5 = ?$

$4 + 4 = ?$

$6 + 6 = ?$

$10 - 5 = ?$

$8 - 4 = ?$

$12 - 6 = ?$

5 მსაჯმა ერთ-ერთი გუნდის 11 მოთამაშიდან 3-ს მოედანი დაატოვებინა. ამ გუნდის რამდენი მოთამაშე დარჩა მოედანზე?

იყო	-	11
გავიდა	-	3
დარჩა?		

6 კლასში 12 გოგონა სწავლობს. 4 გოგონა სკოლაში არ გამოცხადდა. რამდენი გოგონა გამოცხადდა სკოლაში?

სწავლობს	12
არ გამოცხადდა	4
გამოცხადდა?	

7 აჩიკოს 8 ლარი აქვს. მას 7 ლარით მეტი აქვს ნუცაზე. რამდენი ლარი აქვს ნუცას?

8 ახსენით: როგორ ასრულებთ მოქმედებას გადათვლის გამოყენებით და შეასრულეთ მოქმედებები:

$$9 + 2 = \boxed{?}$$

$$11 - 2 = \boxed{?}$$

9 სწორად შეავსეთ ცოლობათა ჩანაწერები:

$$9 + 4 = \boxed{?}$$

$$3 + 7 = \boxed{?}$$

$$8 + 0 = \boxed{?}$$

$$12 - 3 = \boxed{?}$$

$$10 - 7 = \boxed{?}$$

$$8 - 8 = \boxed{?}$$

$$13 - 4 = \boxed{?}$$

$$10 - 3 = \boxed{?}$$

$$8 - 0 = \boxed{?}$$

$$12 - 6 = \boxed{?}$$

$$\boxed{?} + 3 = 10$$

$$\boxed{?} + 8 = 8$$

10 სწორად შეავსეთ ცოლობათა ჩანაწერები:

$9 + 2 = \boxed{?}$

$11 - 2 = \boxed{?}$

$8 + 3 = \boxed{?}$

$11 - 3 = \boxed{?}$

11 ლაზარეს 8 ლარი აქვს. მას 3 ლარით მეტი აქვს მარიკაზე. რამდენი ლარი აქვს მარიკას? ორივეს?

შეარჩიეთ სწორი პასუხი:

1 $11 - 7$

5

4

3

2 რიცხვები მიმდევრობით უნდა ამოვწეროთ. რა რიცხვებია გამოტოვებული?

13, 14, —, —, 17, 18, —, 20.

10, 11, და 19

12, 13, და 19

15, 16 და 19

3 იპოვეთ უცნობი შესაკრები.

$8 + \boxed{?} = 11$

4

3

2

4 $\boxed{?} + 5 = 9$ იპოვეთ უცნობი შესაკრები.

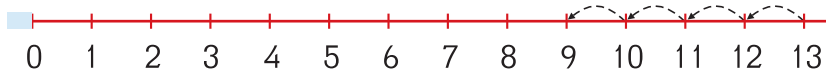
4

3

6

1 ვიპოვოთ სხვაობა „უკან გადათვლის“ ხერხით ან გამოკლების თვისების გამოყენებით:

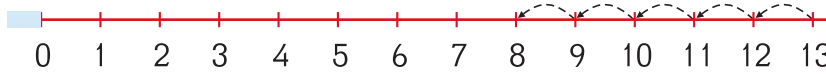
1 $13 - 4$

ვითვლით „უკან“ 13-დან.

1	3	-	4	=	?
1	3	-	9	=	?

2 $13 - 5$

1	3	-	5	=	?
1	3	-	8	=	?

3 $14 - 6$

1	4	-	6	=	?
1	4	-	8	=	?

4 $14 - 5$

1	4	-	5	=	?
1	4	-	9	=	?

2 გამოაკელით „10-ის გავლით“:

1 $13 - 6$

$13 - 3 - 3$
$13 - 3 =$ <input style="width: 30px;" type="text" value="?"/>
$10 - 3 =$ <input style="width: 30px;" type="text" value="?"/>
$13 - 6 =$ <input style="width: 30px;" type="text" value="?"/>

2

$$14 - 7$$

$$\begin{array}{r}
 14 - 4 - 3 \\
 \hline
 14 - 4 = \boxed{?} \\
 \boxed{?} - 3 = \boxed{?} \\
 \hline
 14 - 7 = \boxed{?}
 \end{array}$$

3

$$13 - 7$$

$$\begin{array}{r}
 13 - 3 - 4 \\
 \hline
 13 - 3 = \boxed{?} \\
 \boxed{?} - 4 = \boxed{?} \\
 \hline
 13 - 7 = \boxed{?}
 \end{array}$$

3

დაუკავშირეთ გამოკლება შეკრებას.

1

$$\begin{array}{r}
 9 + 4 = 13 \\
 \hline
 13 - 4 = \boxed{?} \\
 13 - 9 = \boxed{?}
 \end{array}$$

2

$$\begin{array}{r}
 8 + 5 = 13 \\
 \hline
 13 - 8 = \boxed{?} \\
 13 - 5 = \boxed{?}
 \end{array}$$

3

$$\begin{array}{r}
 9 + 5 = 14 \\
 \hline
 14 - \boxed{?} = \boxed{?} \\
 14 - \boxed{?} = \boxed{?}
 \end{array}$$

4

$$\begin{array}{r}
 8 + 6 = \boxed{?} \\
 \hline
 14 - \boxed{?} = \boxed{?} \\
 14 - \boxed{?} = \boxed{?}
 \end{array}$$

მოისაზრეთ

1

დაასახელეთ \bigcirc -ის ნაცვლად „+“ ან „-“ ნიშანი ისე, რომ მიიღოთ სწორი ტოლობა.

1

$$10 \bigcirc 2 \bigcirc 7 = 15$$

2

$$8 \bigcirc 6 \bigcirc 4 = 10$$

3

$$10 \bigcirc 3 \bigcirc 3 = 10$$

4

$$9 \bigcirc 3 \bigcirc 7 = 13$$

2 გადაინერეთ და შეასრულეთ შედარება (შეარჩიეთ $>$, $<$ ან $=$):

1 17 $?$ $10 + 7$

2 $10 + 2$ $?$ 13

3 19 $?$ $20 - 1$

4 $10 + 5$ $?$ 20

კლასი იყოფა რამდენიმე გუნდად. ერთმანეთს ეპაექრებიან ამ გუნდების წარმომადგენლები (რომლებიც დროდადრო იცვლებიან). მაგიდაზე 12 ჩხირია (ან ასანთის ღერია). ორი მოთამაშე თითოეულ სვლაზე თანამიმდევრულად იღებს 1 ან 2 ჩხირს. გაიმარჯვებს ის, ვინც გააკეთებს ბოლო სვლას — აიღებს უკანასკნელ ჩხირს.

1 აღწერეთ, როგორაა ნაპოვნი სხვაობა:

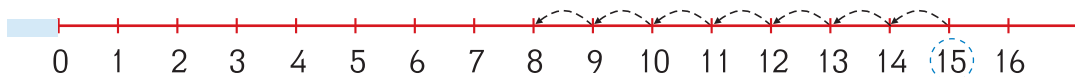
1 $15 - 6$

$15 - 6 = \boxed{?}$

$15 - 9 = \boxed{?}$

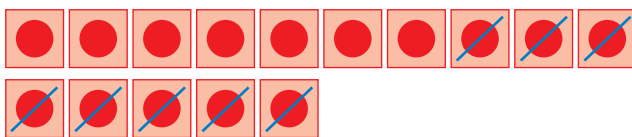
2 $15 - 7$

$15 - 7 = \boxed{?}$

$15 - 8 = \boxed{?}$

3 $15 - 8$

$15 - 8 = 15 - 5 - 3$

$15 - 5 = \boxed{?}$

$10 - 3 = \boxed{?}$

$15 - 8 = \boxed{?}$

4 $16 - 9$

$16 - 9 = 16 - 6 - 3$

$16 - 6 = \boxed{?}$

$10 - 3 = \boxed{?}$

$16 - 9 = \boxed{?}$

5 $16 - 7$

$16 - 7 = \boxed{?}$

$16 - 9 = \boxed{?}$

6

$$9 + 7 = 16$$

$$16 - 7 = \boxed{?}$$

$$16 - 9 = \boxed{?}$$

7

$$9 + 6 = 15$$

$$15 - 6 = \boxed{?}$$

$$15 - 9 = \boxed{?}$$

2

მარიამმა 15-9 სხვაობის პოვნისას 15-ს 5 გამოაკლო. ახლა რას ურჩევთ მარიამს, რომ სწორი პასუხი მიიღოს?

3

თორნიკემ 16-9 სხვაობის პოვნისას 16-ს 10 გამოაკლო. ახლა რას ურჩევთ თორნიკეს, რომ სწორი პასუხი მიიღოს?

4

მოიფიქრეთ ამოცანა გამოსახულების მიხედვით:

$$14 - 5 = \boxed{?}$$

5

შეავსეთ ჩანაწერი, დაასახელეთ ამოცანის პასუხი:

1) იყო - $\boxed{?}$ ცალი ვაშლი

2) შეჭამა - $\boxed{?}$ ცალი

რამდენი დარჩა?

ამოხსნა

$15 - 8 = \boxed{?}$

პასუხი: დარჩა $\boxed{?}$ ვაშლი.

2

1) ჰქონდათ - სკამი

2) გაიყიდა - სკამი

რამდენი დარჩა?

ამოხსნა

$$16 - 7 = \text{?}$$

პასუხი: დარჩა სკამი.

შეარჩიეთ სწორი პასუხი:

1 $16 - 3$

მეტია 16-ზე

ნაკლებია 16-ზე

ტოლია 16-ის

2 $16 - 7 =$

16-6-1

16-6

16-6-2

3 $16 - 7 =$

8

9

7

4 $15 - 6 =$

15-5

15-5-1

15-5-2

5 $15 - 6 =$

10

11

9

6 16 არის 11-ზე

5-ით ნაკლები

5-ით მეტი

6-ით მეტი

7 9 არის 16-ზე

6-ით ნაკლები

7-ით მეტი

7-ით ნაკლები

მოისაზრეთ

1 დაასახელეთ + ან - ნიშნები ისე, რომ სწორი იყოს ტოლობა.

6 ○ 2 ○ 1 = 9	1 0 ○ 3 ○ 4 = 3
5 ○ 4 ○ 2 = 7	6 ○ 3 ○ 4 = 5
1 7 ○ 6 ○ 2 = 9	1 6 ○ 2 ○ 4 = 1 8

2 დაასახელეთ რიცხვები, რომლებიც მეტია 9-ზე და ნაკლებია 16-ზე.

3 რისი ტოლია იმ რიცხვების რაოდენობა, რომლებიც მეტია 8-ზე და ნაკლებია 16-ზე?

4 შეადარეთ (სწორად შეარჩიეთ $>$, $<$ ან $=$ ნიშანი):

18 და 20	9 და $11 - 2$	10 და 9
16 და 14	9 და $10 - 0$	10 და 10

303 ვინ იქნება პირველი?

- 1 კინოთეატრის პირველ რიგში 16 სკამია.
- კახამ თვლა დაიწყო პირველი სკამიდან და 4-ის ბიჯით გააგრძელა. რამდენ რიცხვს დაასახელებდა იგი?
 - ირაკლიმ ბოლო სკამიდან დაიწყო უკუთვლა 3-ის ბიჯით, რამდენ რიცხვს დაასახელებდა იგი?

- 2 ლელამ და დავითმა 1-ლარიანი მონეტებით 17 ლარი დააგროვეს. ლელა ფიქრობს, რომ მან 2 ლარით მეტი დააგროვა, ვიდრე დავითმა. თქვენი აზრით, შეიძლება ეს მომხდარიყო?